

EXPUNERE DE MOTIVE

Lege pentru modificarea Legii nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European

Barierile legislative care stau în calea participării cetățenilor la viața politică din România sunt unele dintre cele mai mari din Uniunea Europeană. Deși cetățenii României își doresc implicarea în politică și reîmprospătarea clasei politice¹, actuala legislație face acest demers foarte greu de realizat. Pragul electoral ridicat (5% din totalul voturilor valabil exprimate) și numărul de semnături cerute pentru înscrierea candidaturilor (200.000 în cazul partidelor și 100.000 pentru candidații independenți) sunt principalele piedici.

Prezentul proiect de lege propune:

- eliminarea pragului electoral și înlocuirea sa cu “pragul natural”, necesar pentru obținerea unui singur loc;
- scăderea numărului de semnături de la 200.000 la 0,5% din numărul total de voturi valabil exprimate la ultimele alegeri pentru Parlamentul European, în cazul partidelor;
- scăderea numărului de semnături de la 100.000 la 0,5% din numărul total de voturi valabil exprimate la ultimele alegeri pentru Parlamentul European, în cazul candidaților independenți.

SITUAȚIA ACTUALĂ

Pragul electoral de 5% aplicabil în prezent este maximul admis de recomandările Comisiei de la Veneția (vezi mai jos). Considerăm că în România nu există motive pentru ca acest număr să fie maximul admisibil.

La ultimele alegeri pentru Parlamentul European, aproape 880.000 de voturi (adică 16% din total) au fost acordate unor partide și alianțe care nu au trecut pragul electoral. Aceste voturi reprezintă cetățeni ale căror opțiuni electorale nu se regăsesc în componența Parlamentului European. Sentimentul lipsei de reprezentare duce la creșterea dezinteresului și la lipsa de participare politică.

Numărul de semnături cerute pentru înscrierea candidaților în cursa electorală în România este de asemenea unul din cele mai ridicate din Uniunea Europeană. În general, statele europene

¹ Raport sondaj de opinie - impactul propunerilor campaniei "Politică Fără Bariere" (iunie 2015), Cristi Andrei, Andrei Tiut

care cer un anumit număr de semnături pentru înscrierea unui candidat în cursa electorală cer un număr simbolic de semnături, de la câteva zeci la câteva sute (Olanda - 25, Finlanda - 1.000, Austria - 2.600, Germania - 4.000, Belgia - 5.000, Spania - 15.000).²

În România există la nivelul societății o nevoie pentru înprospătarea clasei politice și pentru apariția unor partide noi. După cum reiese dintr-un sondaj de opinie realizat de mai multe ONG-uri implicate în reforma electorală, 38% din populația României consideră că este nevoie de apariția unor partide noi³.

RECOMANDĂRI

Rezoluția nr. 1547/2007 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei recomandă, pentru democrațiile stabile, un prag electoral de 3%⁴.

Codul Bunelor Practici în Materie Electorală, adoptat de Comisia de la Veneția, recomandă ca legea să nu impună colectarea semnăturilor a mai mult de 1% din numărul alegătorilor pentru depunerea unei candidaturi.⁵ În acest moment, cele 200.000 de semnături necesare reprezintă aproximativ 1,1% din efectivul alegătorilor înscrși pe listele electorale permanente. Totodată, se recomandă ca verificarea semnăturilor să fie reglementată de norme clare.⁶

PROPUNERE LEGISLATIVĂ

Prin prezentul proiect legislativ propunem eliminarea pragului electoral și înlocuirea sa cu coeficientul electoral național, noțiune deja existentă în lege și care reprezintă partea întreagă a raportului dintre numărul total de voturi valabil exprimate și numărul de mandate de parlamentari europeni care revine României.

Repartizarea mandatelor se face ca și în legislația actuală, doar că se elimină limitarea distribuirii locurilor doar celor care obțineau voturi peste un anumit prag legal mai mare decât "pragul natural" necesar obținerii unui singur loc în Parlamentul European.

² Legislation governing elections to the European Parliament, European Parliament
http://www.europarl.europa.eu/workingpapers/poli/w13/country_en.htm

³ Raport sondaj de opinie - impactul propunerilor campaniei Politică fără bariere (iunie 2015), Cristi Andrei, Andrei Tiut

⁴ "58. In well-established democracies, there should be no thresholds higher than 3% during the parliamentary elections. It should thus be possible to express a maximum number of opinions. Excluding numerous groups of people from the right to be represented is detrimental to a democratic system. In well-established democracies, a balance has to be found between fair representation of views in the community and effectiveness in parliament and government." - Resolution no. 1547/2007, Parliamentary Assembly of the Council of Europe.

⁵ "ii. The law should not require collection of the signatures of more than 1% of voters in the constituency concerned;" - Code of Good Practice in Electoral Matters (2002), The Venice Commission of the Council of Europe

⁶ "iii. Checking of signatures must be governed by clear rules; iv. The checking process must in principle cover all signatures;" - Code of Good Practice in Electoral Matters (2002), The Venice Commission of the Council of Europe

De asemenea se propune, în cazul partidelor, organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțelor politice sau alianțelor electorale, scăderea numărului de semnături necesare înscrierii candidaturilor de la 200.000 la 0,5% din numărul total de voturi valabil exprimate la ultimele alegeri pentru Parlamentul European, adică aproximativ 27.833.⁷ În cazul candidaților independenți, numărul de semnături scade de la 100.000 la același 0,5% din numărul total de voturi valabil exprimate la ultimele alegeri pentru Parlamentul European.

TEMA		PREVEDERI ACTUALE	MODIFICĂRI PROPUSE
PRAGURI	PARTIDE	5%	coeficient electoral
	INDEP.	coeficient electoral	coeficient electoral
SEMNĂTURI	PARTIDE	200.000	0,5%* (27.833)
	INDEP.	100.000	0,5%* (27.833)

**din numărul total de voturi valabil exprimate la ultimele alegeri euro-parlamentare*

BENEFICII

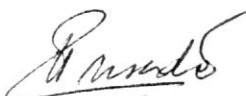
- Reducerea numărului de semnături necesare depunerii candidaturilor dă posibilitatea unui număr mai mare de formațiuni politice și candidați independenți să se înscrie în competiția electorală;
- Reducerea pragului electoral dă posibilitatea mai multor partide și candidați independenți să facă parte din Parlament European, mărindu-se astfel numărul cetățenilor ale căror opțiuni electorale se regăsesc în Parlamentul European;
- Eliminarea pragului electoral, sau înlocuirea sa cu pragul natural, elimină actuala discriminare dintre partidele și alianțele electorale, pe de o parte, și candidații independenți, pe de altă parte.

⁷ Voturi valabil exprimate la alegerile pentru Parlamentul European din anul 2014: 5566616

Considerăm că aceste modificări duc la o mai bună participare a cetățenilor la viața politică și la o mai bună reprezentare a opțiunilor lor în Parlamentul European.

În numele inițiatorilor:

Florina-Raluca Presadă - Senator USR

Tudor-Vlad Benga - Deputat USR

Matei-Adrian Dobrovie - Deputat USR

Radu-Mihai Mihail - Senator USR

